RUDNIK ŽIVEGA SREBRA IDRIJA Mercury Mine

Organizacija Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo

Dediščina živega srebra. Almadén in Idrija vpisana na Seznam svetovn dediščine leta 2012

PROGRAMI ZA VRTCE IN ŠOLE

ŽGALNIČARJI

Vabimo vas v drugi največji rudnik živega srebra na svetu, ki se nahaja v najstarejšem rudarskem mestu v Sloveniji. IDRIJA je s svojo dediščino živega srebra vpisana na UNESCO Seznam svetovne dediščine.

Ogledate si lahko ANTONIJEV ROV, TOPILNICO Hg in GEOLOŠKO ZBIRKO.

Dobro je vedeti:

- za vas smo pripravili poučne in zanimive programe, ki so primerni za I., II. in III. triado OŠ ter SŠ,
- ogledi so prilagojeni znanju in razumevanju otrok,
- ogledi so primerni za izvedbo naravoslovnih, kulturnih in tehniških dni,
- otroci lahko na vašo željo dobijo učne liste,
- ob doplačilu je možna izvedba delavnic,
- spremljevalcem nudimo brezplačne oglede,
- nudimo vam možnost kosila po zelo ugodnih cenah.

- **Informacije in prijave:**
  t: **031 810 194** • e: **infohg@cudhg-idrija.si** • **www.cudhg-idrija.si**

ANTONIJEV ROV

Informacije in prijave:
t: 031 810 194
e: infohg@cudhg-idrija.si
www.cudhg-idrija.si

▶ Skrivnostni podzemni svet

Vsebina:

- ogled filma *Od rude do kapljic živega srebra* o zgodovinskem razvoju Idrije in idrijskega rudnika,
- oblačenje v zaščitne površnike in čelade,
- vstop v rudnik skozi najstarejši ohranjeni vhod v rudnik v Evropi,
- edinstvena podzemna kapelica sv. Trojice,
- spust do najnižje točke 96 m pod površjem,
- dvig po več kot 200 let starih stopnicah Attemsovega vpadnika na površje.

Cilji:

- skozi uvodni film učenci spoznajo razvoj idrijskega rudišča,
- edinstvenost cinabaritne rude in živega srebra,
- se seznanijo z zgodovino Idrije in razvojem idrijskega rudnika,
- ob ogledu idrijskega rudnika učenci dobijo vpogled v delo in življenje idrijskega rudarja,
- spoznajo načine in metode rudarjenja skozi stoletja,
- spoznajo rudarsko orodje,
- se seznanijo z rudarskimi napravami in stroji, ki so bili potrebni za delo v rudniku in izven njega,
- spoznajo razvoj idrijskega rudnika, različna podporja, ločijo med horizontalnimi in vertikalnimi rovi, spoznajo pomen glavnih rovov in jaškov ...
- po prihodu iz rudnika z dvema preprostima poskusoma spoznajo živo srebro, občutijo njegovo težo in ugotovijo, zakaj na njem plava železna krogla,
- spoznajo cinabaritno rudo in se naučijo razlikovati med rudo in navadnim kamnom.

Povezava z učnim načrtom:

- zgodovina,
- geografija,
- kemija,
- naravoslovje in tehnika,
- fizika.

Informacije:

- primerno za II. in III. triado OŠ in SŠ,
- ogled traja 1 uro in 30 minut,
- ogled je prilagojen znanju in razumevanju otrok.

▶ Podzemno doživetje za najmlajše – Lov na Perkmandlčkov zaklad

Vsebina:

- ogled uvodne animirane videopredstavitve Rudniški škrat Perkmandlc,
- oblačenje v zaščitne površnike in čelade,
- učence se razdeli v skupine, vsaka skupina dobi določen rudarski poklic,
- pot skozi rudnik, kjer učenci izvajajo naloge, ki so povezane z določenim poklicem,
- ko opravijo vse naloge, najdejo jamski zaklad.

Cilji:

- skozi uvodni film Rudniški škrat Perkmandlc učence seznani z zgodovino rudnika in mesta,
- spoznajo pomen živega srebra, njegove lastnosti in uporabnost,
- otroci skozi opazovanja, doživetja, občutenja in odkrivanje rovov spoznajo različne rudarske poklice,
- z rešitvijo nalog odkrijejo jamski zaklad,
- po prihodu iz rudnika z dvema preprostima poskusoma spoznajo živo srebro, občutijo njegovo težo in ugotovijo, zakaj na njem plava železna krogla,
- spoznajo cinabaritno rudo in se naučijo razlikovati med rudo in navadnim kamnom.

Informacije:

- primerno za vrtec in I. triado OŠ,
- ogled traja 1 uro in 30 minut,
- ogled je prilagojen znanju in razumevanju otrok.

TOPILNICA Hg

▶ Skrivnostni svet živega srebra

Vsebina:

- voden ogled interaktivne razstave *Od rude do kapljic živega srebra*,
- ogled razvoja žgalniških naprav,
- sprehod skozi objekt tehniške dediščine in doživetje potovanja rude od končne postaje žičnice, skozi sejalne in drobilne naprave do kapljic živega srebra.

Cilji:

- učenci s pomočjo vodnika, lastnih opazovanj in poskusov spoznajo lastnosti in uporabnost živega srebra,
- učenci na razstavi s tipanjem ugotavljajo različna agregatna stanja živega srebra,
- spoznajo rdeče barvilo, imenovano cinober in njegovo uporabnost,
- se seznanijo z vplivom živega srebra na okolje,
- spoznajo različne predmete, ki vsebujejo živo srebro, in njihovo uporabnost,
- naučijo se razlikovati med kamnom in rudo in spoznajo, da obstaja več vrst rude,
- seznanijo se s pripravo rude na žganje in orodji, ki so jih topilničarji uporabljali,
- ob poti skozi ohranjen objekt separacije spoznajo celotno postopek priprave rude na žganje.

Informacije:

- primerno za I. triado OŠ,
- ogled traja 1 uro in 15 minut,
- ogled je prilagojen znanju in razumevanju otrok.

▶ Doživetje živega srebra

Vsebina:

- ogled filma o živem srebru *Odsevi srebrnega časa*,
- voden ogled interaktivne razstave o živem srebru, ki je dopolnjen s kratkimi nalogami,
- voden ogled razstave o razvoju žgalniških peči,
- sprehod skozi objekt tehniške dediščine in doživetje potovanja rude od končne postaje žičnice, skozi sejalne in drobilnie naprave do kapljic živega srebra,
- ogled je dopolnjen z delovnimi listi.

Informacije in prijave:
t: 031 810 194
e: infohg@cudhg-idrija.si
www.cudhg-idrija.si

Cilji:

- učenci skozi opazovanja, poskuse in animacije spoznajo pomen živega srebra v znanosti, tehniki, industriji, medicini, kulturi in vsakdanjem življenju,
- predstavljene so lastnosti živega srebra (toplotna razteznost, sijaj, gostota, električna prevodnost ...),
- spoznajo različne termometre, v katerih se uporablja živo srebro in opredelijo temperaturo kot količino, ki jo pokaže termometer,
- razumejo agregatna stanja snovi z razporeditvijo in gibanjem gradnikov na primeru živega srebra,
- spoznajo cinober in njegov pomen pri začetku razvoja kemijske industrije v Idriji in na Slovenskem,
- skozi ogled se spoznajo z dejstvom, da je živo srebro strupeno in se seznanijo z odgovornim odnosom do uporabe živega srebra,
- seznanijo se s prepoznavanjem in preprečevanjem nevarnosti v skrbi za zdravje in okolje,
- spoznajo potek priprave rude na žganje z razvojem tehnologije pri žgalništvu,
- na primeru živega srebra spoznajo razvoj trgovskih poti iz Idrije v Evropo in svet,
- na končni postaji žičnice si ogledajo kratek film, kjer dopolnijo znanje o delovanju rudnika in topilnice,
- doživijo potovanje rude od končne postaje žičnice, kjer se spustijo ob sejalnih in drobilnih napravah do največje rotacijske peči za žganje rude na svetu.

Povezava z učnim načrtom:

- naravoslovje,
- geografija,
- kemija,
- tehnika,
- fizika,
- zgodovina.

Informacije:

- primerno za II., III. triado OŠ in SŠ,
- ogled traja 1 uro in 15 minut,
- ogled je prilagojen znanju in razumevanju otrok.

GEOLOŠKA ZBIRKA

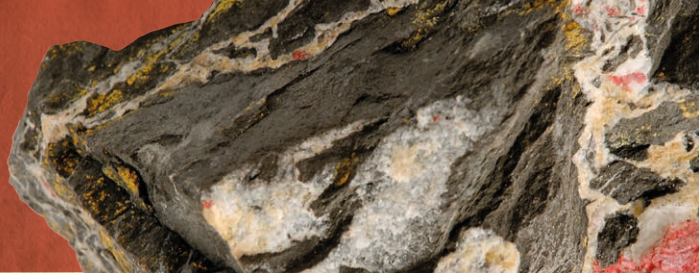

▶ Učna ura geologije za 6. razred

Vsebina:

- osnove geologije

Cilji:

- učenec spozna, kaj je geologija in kaj vse počne geolog pri svojem delu,
- nauči se prepoznavati osnovne marmatske, metamorfne in sedimentne kamnine, jih smiselno poveže v kamninski krog ter spozna notranje in zunanje sile, ki preoblikujejo in/ali izdelujejo kamnine,
- nauči se uporabljati brezplačno aplikacijo *Kamenchek*, kjer lahko učenec s pomočjo kamninskega ključa samostojno določa vse kamnine, ki se pojavljajo v Sloveniji,
- spozna fosile v kamninah in njihov pomen. V tem sklopu učence s pomočjo primerjav za lažjo predstavo seznanimo z razponom geološkega časa,
- učenec spozna minerale kot gradnike kamnin in njihovo uporabnost v vsakdanjem življenju, nauči se razlikovati med mineralom in kristalom, podrobneje spozna nekatere rudne minerale v Sloveniji in rudne minerale v Idriji,
- nauči se razlikovati med rudo in navadno kamnino,
- spozna osnovne značilnosti živega srebra.

Povezava z učnim načrtom:

- naravoslovje
- geografija

Informacije:

- primerno za 6. razred OŠ,
- ogled traja 60 minut,
- ogled je prilagojen znanju in razumevanju otrok.

Informacije in prijave:
t: 031 810 194
e: infohg@cudhg-idrija.si
www.cudhg-idrija.si

▶ Učna ura geologije za 9. razred

Vsebina:

- osnove geologije

Cilji:

- učenec podrobneje spozna delo in naloge geologa, vse tematike, s katerimi se pri delu srečuje,
- ponovi oz. se nauči prepoznati osnovne tipe kamnin iz magmatske, metamorfne in sedimentne skupine in njihov način nastanka – kamninski krog in tektonske sile, ki sodelujejo pri tem,
- učenec zna določiti tipične lokacije pojavljanj prej spoznanih kamnin v Sloveniji in spozna osnovne elemente na geološki karti. S pomočjo primerjav za lažjo predstavo se seznanja z geološkim časom in njegovim razponom,
- učenec spozna poenostavljen tektonski nastanek slovenskega ozemlja in današnje premike oz. današnje tektonsko stanje in potresno nevarnost. Spozna poenostavljen nastanek Triglava od nastanka kamnine do danes,
- nauči se delovanja eksogenih (zunanjih) sil oz. površinskega preoblikovanja površja z rekami in ledeniki,
- nauči sem razlikovati med rudo in navadno kamnino (kratek ogled rudne zbirke).

Povezava z učnim načrtom:

- geografija

Informacije:

- primerno za 9. razred OŠ,
- ogled traja 60 minut,
- ogled je prilagojen znanju in razumevanju otrok.

PROGRAMI ZA PEDAGOŠKE DELAVCE

Informacije in prijave:
t: 031 810 194
e: infohg@cudhg-idrija.si
www.cudhg-idrija.si

▶ Dan odprtih vrat za pedagoške delavce

V mesecu juniju organiziramo dneva odprtih vrat, kjer lahko pedagoški delavci iz celotne Slovenije **brezplačno** spoznate, zakaj je obisk idrijskega rudnika živega srebra prava izbira za šolsko ekskurzijo.

9.00	▶ **Zbor v Antonijevem rovu**
9.00–9.30	▶ **Jutranja kava in predstavitev pedagoških programov**
9.30–11.00	▶ **Ogled Antonijevega rova**
11.15–12.00	▶ **Ogled rudniške geološke zbirke**
12.30–14.00	▶ **Ogled Topilnice Hg**
14.30	▶ **Tipično idrijsko kosilo:** smukavc, idrijski žlikrofi s prilogo, solata, sladica (ob doplačilu)

Za udeležbo je potrebna predhodna rezervacija. Iz vsake pedagoške ustanove se lahko strokovne ekskurzije udeležijo **največ štirje pedagoški delavci.** Program ne vključuje stroškov prevoza do Idrije in stroškov kosila. Vkolikor enega izmed objektov že poznate, je možen ogled samo drugih dveh.

Termin bo objavljen na spletni strani www.cudhg-idrija.si

▶ Študijske ekskurzije za pedagoške delavce

Skozi vse leto za pedagoške delavce organiziramo študijske ekskurzije, ki lahko vključujejo ogled posameznega ali več objektov. Na vašo željo vam lahko organiziramo tudi tipično idrijsko kosilo. V ta namen smo za skupine pedagoških delavcev pripravili tudi posebne ugodnosti. Ogled je potrebno predhodno rezervirati.

ANTONIJEV ROV

Kosovelova 3, 5280 Idrija
t: 031 810 194
e: infohg@cudhg-idrija.si
www.cudhg-idrija.si

TOPILNICA Hg

Arkova 50, 5280 Idrija
t: 031 810 194
e: infohg@cudhg-idrija.si
www.cudhg-idrija.si

GEOLOŠKA ZBIRKA

Bazoviška 2, 5280 Idrija
t: 031 810 194
e: infohg@cudhg-idrija.si
www.cudhg-idrija.si

Za šolske skupine se v neposredni bližini Antonijevega rova nahajata dve gostišči, kjer so za šolske skupine na voljo kosila po ugodnih cenah.

GOSTIŠČE ŠKAFAR

Ulica sv. Barbare 9, 5280 Idrija
t: 031 698 093
e: info@skafar.si
www.skafar.si
• *100 m od Antonijevega rova*

GOSTIŠČE BARBARA

Kosovelova 3, 5280 Idrija
t: 05 377 11 77, 031 323 133
e: info@barbara-idrija.si
http://barbara-idrija.si
• *nad vhodom v Antonijev rov*

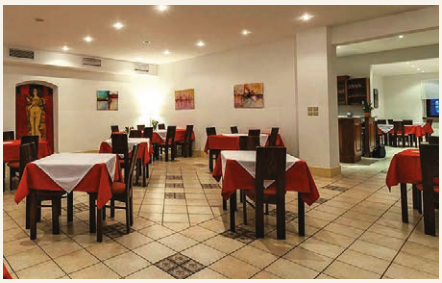

GOSTILNA KOS

Tomšičeva Ulica 4, 5280 Idrija
t: 041 222 901
e: info@gostilna-kos.si
www.gostilna-kos.si
• *v glavnem križišču, 100 m od avtobusne postaje, 200 sedežev.*

Izdal: CUDHg Idrija 2019 • **Besedilo:** Martina Peljhan, Jasmina Rejec, Davor Vodopija • **Foto:** Matej Peternelj, Jani Peternelj, Stane Jeršič, Matija Križnar, Matevž Lenarčič • **Ilustracije:** Jurij Pfeifer • **Oblikovanje:** Ivana Kadivec, Jaka Modic

Center za upravljanje z dediščino živega srebra
IDRIJA Mercury Heritage Management Centre